

schreeuwen. Binnen NVR maak je gebruik van een heldere, respectvolle, niet provocerende communicatie en van bewust ingezette stiltes. Het strategisch gebruik van stiltes is een heel krachtige en effectieve manier van communiceren. Hoe vaak wordt er in de praktijk niet gezegd: *“Als je nu niet direct stopt met dat gevlouk, dan ga je naar je kamer!”* Met deze zin wordt een escalatieproces in gang gezet. Want wat doe je als de jeugdige niet naar zijn kamer gaat?

Bij de toepassing van NVR beperk je jezelf tot het uitspreken van een verwachting: *“Wij verwachten dat je naar je kamer gaat.”* Daarna blijf je stil. Je praat op een rustige toon en maakt gebruik van stilte. Herhaal de boodschap niet meer dan twee keer. Vermijd bij de herhaling veroordelende opmerkingen als: *“Misschien heb je niet geluisterd ...”* of: *“Zoals ik net al zei ...”* Kom later op het voorval terug, als iedereen is afgekoeld. Vandaar het motto:

“Smeed het ijzer als het koud is”

Een veelbelovende aanpak

NVR wordt momenteel binnen de Bascule op verschillende (dag)klinische afdelingen succesvol gebruikt. In de praktijk zien we een behoorlijke afname van onacceptabel gedrag. Ook is de samenwerking tussen ouders en het behandelteam sterk verbeterd. In de ouderbegeleiding wordt veel aandacht aan NVR besteed. Naast de toepassing van NVR op de (dag)klinische afdelingen, geven wij ook NVR-trainingen aan ouders zodat ze zelf NVR in hun gezin kunnen toepassen.

Wij verzorgen tevens trainingen voor (dag)klinische behandelteams van andere instellingen. Daarvoor hebben wij een trainings-DVD ontwikkeld: NVR in klinische setting.

Nog vragen?

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft over NVR, kunt ons mailen via: nvr@debascule.com. Meer informatie vindt u ook op onze website: www.debascule.com.

Waar kunt u ons vinden? De Bascule

Postadres	Postbus 303 1115 ZG Duivendrecht
Bezoekadres	Meibergdreef 5 1105 AZ Amsterdam
Telefoon	(020) 890 10 00
E-mail	nvr@debascule.com
Internet	www.debascule.com

Samen, beter. Daar staan we voor. We werken samen met ouders en andere deskundigen die betrokken zijn bij het kind. Ieder draagt met zijn ervaring en kennis bij aan betere hulp. Samen zetten we ons in om het kind en zijn omgeving de hulp te bieden die nodig is. Zo werken we samen aan het herstel van het kind. Samen, beter.

*Aan de folder kunnen geen rechten worden ontleend.
Februari 2012*

Non-violent Resistance

een nieuwe aanpak op (dag)klinische afdelingen

Academisch centrum
voor kinder- en jeugdpsychiatrie

De Bascule

De Bascule is een academisch centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie en jeugdzorg. Wij bieden hulp aan kinderen, jongeren en gezinnen met psychische problemen.

Non-violent Resistance

Non-violent Resistance (oftewel: geweldloos verzet, hierna afgekort tot NVR), is een nieuwe aanpak voor gezinnen die te maken hebben met problemen tussen ouders en kinderen. Het gaat om gezinnen waarbij sprake is van een patroon van gewelddadig, sterk ontwijkend en risicovol gedrag.

NVR voor gezinnen is in Israël ontwikkeld door Haim Omer, hoogleraar psychologie aan de universiteit van Tel Aviv. Het is gebaseerd op geweldloze methoden zoals die eerder door Gandhi en Martin Luther King jr. werden gehanteerd.

NVR wordt ingezet als het ouderlijk gezag onder spanning staat en ouders zich machteloos voelen over de negatieve spiraal waarin ze zich met hun kind bevinden. De ontwikkeling van hun kind is dan vaak ernstig vastgelopen. Op een (dag)klinische afdeling neemt een behandelteam een groot deel van de ouderlijke aanwezigheid over. Dit vraagt om een goede verstandhouding en samenwerking tussen ouders en behandelteam. Ook een behandelteam kan met de opgenomen jeugdige in een negatieve spiraal terecht komen. Als er dan al een goede samenwerking met de ouders bestaat, kan hier bij de NVR-aanpak op worden teruggevallen.

NVR is een nieuwe vorm van ouderlijk gezag. Thuis gebeurt dit door de ouders, op de (dag)klinische behandelafdeling gebeurt dit door het behandelteam samen met de ouders. Dit doen we door:

- het vergroten van de ouderlijke aanwezigheid,
- het voorkomen dat het conflict uit de hand loopt,
- het toepassen van geweldloze strategische acties.

Verandering van gedrag

Het primaire doel van NVR is een gedragsverandering (manier van doen en houding) bij degene die NVR toepast: het is dus de bedoeling dat de ouders en het behandelteam veranderen! De gedachte is dat het alleen zó lukt om onacceptabel gedrag positief te beïnvloeden.

Maar dit lukt vaak niet in één keer: NVR is geen wondermiddel. Wanneer er wordt gekozen voor geweldloos verzet, moet je er niet op rekenen dat de ander ogenblikkelijk stopt met het gebruik van geweld. Als er een patroon van wederzijdse vijandigheid is ontstaan, kun je ervan uitgaan dat de ander éérs nog meer onacceptabel gedrag zal vertonen, omdat dat in het verleden heeft gewerkt. Maar doordat hij wordt geconfronteerd met het besluit van de volwassene (door te weigeren om nog langer met geweld op geweld te reageren), zal dit gedrag steeds minder effect hebben. Het patroon van escalatie of verwaarlozing kan hiermee worden doorbroken.

Anders denken

NVR gaat niet alleen over anders handelen, maar ook over anders denken. In de denkwijze van NVR staan morele bezwaren tegen het gebruik van geweld centraal. Door NVR toe te passen:

- merk je dat verbale discussie vaak tot verergering van de situatie leidt;
- besef je dat de ander door het gebruik van geweld altijd sterker is;
- neem je een duidelijk standpunt in tegen gewelddadig, risicovol en sterk ontwijkend gedrag (kortweg: onacceptabel gedrag);
- vermijd je fysieke of verbale agressie;
- toon je respect voor de andere partij.

Enkele principes van NVR

Controle hebben over de ander is een illusie

NVR gaat er vanuit dat we geen controle over de ander hebben: we mogen hooguit hopen dat we indirect invloed hebben op het gedrag van de ander. Wanneer we ons realiseren dat we geen controle over de ander hebben,

ontstaat er meer ruimte om de regie te nemen over ons eigen gedrag.

NVR is het voeren van strijd, niet lijdzaam ondergaan

NVR is geweldloos verzet. Iemand die NVR toepast heeft als doel het onacceptabele gedrag van de ander te verstoren. De ander te verwarren met een onverwachte reactie op dit gedrag. Hij kiest bewust hoe de strijd wordt gevoerd, hoe gebruik wordt gemaakt van macht en over de precieze aard van het verzet. NVR is een actief proces, waarbij je je constant bewust bent van je houding en gedrag en waarbij je soms gebruik maakt van protocollen.

NVR is gebaseerd op samenwerking

NVR werkt omdat de samenwerking tussen de volwassene en de jeugdige verbetert. In de thuissituatie gaat het om ouders of andere direct betrokkenen. Op een behandelafdeling betreft het het behandelteam in samenwerking met de ouders. Het streven naar een betere samenwerking houdt in dat je jezelf als volwassene náást in plaats van tegenover de jeugdige zet. Het is van belang om geen oplossing voor de ander te bedenken, maar om samen mét de ander te bedenken welke oplossing voor beide partijen wenselijk is. Het bevorderen van samenwerking vereist een actieve en onderzoekende opstelling, ook al zijn er soms maar kleine aanknopingspunten. De samenwerking vergroot het wij-gevoel en verkleint het wij-zij gevoel.

Respect voor de ander

Respect voor de ander staat voorop. Respect en verzoening versterken positief gedrag en hebben een de-escalerende werking. Het doel van NVR is niet je wil aan de ander op te leggen of zelfs maar te veranderen, maar om verandering in de situatie teweeg te brengen. Ook als de stress toeneemt proberen we zo uit de wij-zij valkuil te blijven.

Verbaal overreden is geen NVR

NVR begint vaak waar verbaal overtuigen niet meer werkt en dit overgaat in schelden, dreigen en